תלמוד מהו? — הלוואות

ב. הלוואות

משנה. המלוה את חבירו בשטר – גובה מנכסים משועבדים, על ידי עדים – גובין (רק) מנכסים בני חורין…

גמרא. אמר עולא: דבר תורה, אחד מלוה בשטר ואחד מלוה על פה – גובה מנכסים משועבדים, מאי טעמא? שעבודא דאורייתא, ואלא מה טעם אמרו: מלוה על פה – אינו גובה אלא מנכסין בני חורין? משום פסידא דלקוחות (שלא ידעו כי הקרקע שקנו משועבד הוא). אי הכי, מלוה בשטר נמי! התם אינהו נינהו דאפסידו אנפשייהו (אם לא בדקו).

ורבה אמר: דבר תורה, אחד מלוה בשטר ואחד מלוה על פה – אינו גובה אלא מנכסים בני חורין, מ"ט? שעבודא לאו דאורייתא, ומה טעם אמרו: מלוה בשטר – גובה מנכסים משועבדים? כדי שלא תנעול דלת בפני לוין. אי הכי, מלוה על פה נמי! התם לית ליה קלא (שמועה). ומי אמר רבה הכי? והא אמר רבה: גבו קרקע – יש לו, גבו מעות – אין לו!(בבא בתרא קעה)

אמר ריש לקיש: הקובע זמן (פרעון) לחבירו, ואמר לו פרעתיך בתוך זמני – אינו נאמן, ולואי שיפרע בזמנו. אביי ורבא דאמרי תרוייהו: עביד איניש דפרע בגו (לפני) זימניה, זימנין דמתרמו ליה זוזי, אמר: איזיל איפרעיה כי היכי דלא ליטרדן.(בבא בתרא ה)